

**Wewnątrzszkolny System
Doradztwa Zawodowego
w
Szkołe Podstawowej nr 3
w Redzie**

I. Podstawy prawne programu

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia oraz Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in. w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

II . Charakterystyka programu

Prezentowany program przeznaczony jest do realizacji w Szkole Podstawowej nr 3 w Redzie. Uczestnikami są uczniowie klas I - VIII.

1. Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego (w kl. VII i VIII) które wynikają z ramowych planów nauczania;
- podczas: zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez pedagoga szkolnego lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli.
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

2. Główny cel realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole.

Cele orientacji zawodowej w klasach I–III:

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy,
- rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji,

- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Cele orientacji zawodowej w klasach IV–VI:

- poznawanie własnych zasobów,
- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy,
- kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Cele doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII:

- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

3. Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole kierowane do: uczniów, rodziców i nauczycieli.

A. Działania skierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami:
 - poznawanie własnych zasobów;
 - świat zawodów i rynek pracy;
 - rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
 - planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, tablice informacyjne,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w salach edukacji wczesnoszkolnej;

- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;

B. Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

C. Działania kierowane do rodziców:

- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: , stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, dziennik);
- włączanie rodziców w miarę możliwości w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym (np. w roli ekspertów).

4. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób i formy organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;

- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- mogą prowadzić koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

5. Działania placówek współpracujących ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego:

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP):

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

Szkoły ponadpodstawowe (szkoły programowo wyższe):

- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym szczególnie dla klas VIII;
organizowanie Dni Otwartych dla uczniów.

Centra kształcenia ustawicznego (CKU), Cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze:

- informowanie uczniów ostatnich klas o możliwości odbywania zajęć praktycznych lub praktyk zawodowych.

Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej:

- informowanie o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy;
- przedstawianie prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników;
- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych, np. dotyczących sytuacji na lokalnym rynku pracy.

6. Osiągnięcia ucznia na poszczególnych etapach edukacyjnych.

- Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole wskazuje zawody wykonywane przez rodziców i osoby z najbliższego otoczenia, wyjaśnia czym zajmuje się osoba wykonująca dany zawód.
- W kl. I – III uczeń przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi znanych z miejsca zamieszkania i zawodów użyteczności publicznej (nauczyciel, lekarz, policjant, strażak itp.).
- Uczeń po ukończeniu szkoły podstawowej i gimnazjum potrafi:
 - dokonać adekwatnej oceny,
 - rozpoznać mocne i słabe strony,
 - wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności,
 - racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno- zawodową,
 - dostosować się do zmian,
 - wybrać szkołę ponadgimnazjalną / ponadpodstawową z jego zainteresowaniami,
 - współpracować w zespole,
 - sprawnie się komunikować,
 - przewidzieć skutki działań,
 - zna źródła informacji edukacyjno - zawodowej.

7. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Ewaluacja przeprowadzana jest na koniec roku szkolnego w formie sprawozdania z przeprowadzonych działań.

Roczny plan ogólnoszkolnych działań doradczych (na rok szk.2019/20)

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Diagnoza zainteresowań i predyspozycji osobowościowych uczniów klas VIII	Dokonanie diagnozy podczas zajęć z doradcą zawodowym i w ramach godzin z wychowawcą. Indywidualne konsultacje dla uczniów potrzebujących pomocy w wyborze szkoły i planowaniu kariery zawodowej.	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog pedagog szkolny	I półrocze roku szk. 2019/20 cały rok szkolny
Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.				
Lp	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Opracowanie i zgromadzenie informacji oraz materiałów dla uczniów, rodziców i nauczycieli	Uaktualnienie danych o szkołach. Zgromadzenie informacji na temat zawodów. Udostępnienie materiałów diagnostycznych oraz scenariuszy zajęć. Prowadzenie punktu konsultacyjnego. Udostępnienie na stronie szkoły przydatnych informacji i linków.	pedagog szkolny, doradca zawodowy, wychowawcy klas VIII	X-VI 2019/20
2.	Tworzenie ściennej gazetki zawodoznawczej	Przygotowanie informacji o ofercie szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, zasadach rekrutacji, ofercie praktyk zawodowych.	pedagog szkolny	II półrocze

Obszar 3. Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.

MODUŁ : POZNANIE SIEBIE

Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Zebranie informacji dotyczących zainteresowań uczniów, ich umiejętności i uzdolnień	Tematyka zajęć w kl. VII: 1. Mocne i słabe strony. 2. Zdolności i umiejętności. 3. Zainteresowania. 4. Predyspozycje zawodowe. 5. Osobowość zawodowa. 6. Przygotowanie do zmian w życiu człowieka w kontekście planowania kariery. 7. Motywacja. 8. Praca w zespole. 9. Świat zawodów. 10. Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy.	doradca zawodowy	IX – VI 2019/20
	Tematyka zajęć w kl. VIII: 1. System edukacji w Polsce. 2. Cele edukacyjne i zawodowe. 3. Współczesny rynek pracy. 4. Ja na obecnym rynku pracy. 5. Praca jako wartość. 6. Zawody przyszłości. 7. Dokumenty aplikacyjne. 8. Autoprezentacja. 9. Co warto wiedzieć o szkołach branżowych? 10. Alternatywne drogi dojścia do zawodu.	doradca zawodowy	IX – VI 2019/20

MODUŁ: WIEDZA O ZAWODACH I RYNKU PRACY

Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.	1. Ogłoszenie na zebraniach o prowadzonej w szkole akcji <i>zapraszania rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów;</i> 2. Przeprowadzenie lekcji wychowawczej z udziałem gościa – rodzica eksperta.	wychowawcy klas	IX – VI 2019/20

Wprowadzenie pojęcia „praca”, „zawód”, „rynek pracy”. Informacje dot. podstawowych grup zawodowych	1. Podczas zajęć przedmiotowych, udostępnianie informacji o zawodach charakterystycznych dla danego przedmiotu. 2. Wycieczka do zakładu pracy/firmy.	wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów. pedagog szkolny, wychowawcy	XI – VI 2019/ 20 W miarę potrzeb i możliwości
--	---	--	---

MODUŁ: PLANOWANIE PRZYSZŁOŚCI ZAWODOWEJ

Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Wprowadzenie pojęcia system edukacji i informacji dot. szkół ponadpodstawowych w regionie.	1. Konsultacje z rodzicami. 2. Udostępnianie informatora. 3. Organizowanie spotkań z doradcami zawodowymi szkół ponadpodstawowych. 4. Organizowanie wyjść na Targi edukacyjne i na Dni otwarte szkół ponadpodstawowych.	wychowawcy klas, pedagog szkolny	II półrocze 2019/20 III –VI 2020

Obszar 4. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę.

Lp	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Stała kontrola prawidłowości przebiegu zadań.	Sprawozdanie z realizacji zadań	dyrektor szkoły, pedagog szkolny	Na koniec roku szkolnego
		Aktualizowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	Pedagog szkolny, doradca zawodowy	W miarę potrzeb
2.	Prowadzenie zakładki na stronie internetowej szkoły Doradztwo Zawodowe.	Umieszczenie dokumentu WSDZ na stronie internetowej szkoły, umieszczanie notatek z realizacji zadań prowadzonych przez szkołę.	Doradca zawodowy, nauczyciele, pedagog	Cały rok szkolny

Obszar 5. Współpraca z innymi nauczycielami tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Lp	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Konsultacje w sprawie realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego	Udostępnienie nauczycielom scenariuszy zajęć, konspektów	doradca zawodowy, pedagog szkolny	cały rok szkolny

2.	Określenie zakresu współpracy przy realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa zawodowego	Zaznaczanie treści w zakresie realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w dzienniku, przy temacie (DZ).	Nauczyciele, wychowawcy oddziałów klasowych	Na bieżąco
3.	Monitorowanie działań	Zbieranie informacji o przeprowadzonych działaniach, przygotowanie sprawozdania.	Pedagog szkolny.	VI 2020

Plan w trakcie realizacji może być zmieniany, weryfikowany i aktualizowany w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły.

*Opracowanie:
Barbara Kisiel*